

nesp. pat. na pořad práva. Rekurzní soud odkazovací usnesení částečně změnil.

Nejvyšší soud zrušil z podnětu dovolacích recursů usnesení nižších soudů a uložil prvému soudu další jednání a nové rozhodnutí.

Důvody:

Podle § 41 j. n. má soud, jakmile se některá právní věc nesporného soudnictví u soudu zahájí, zkoumati z úřední moci svou příslušnost; soud má, nejza vázán údaji stran, vyšetřiti z úřadu poměry pro příslušnost závažné a může k tomu konci žádati na účastnících všechna potřebná vysvětlení. Podle § 42 j. n. má dovolaný soud, je-li zahájena právní věc odňata tuzemskému soudnictví, vysloviti v každém období řízení ihned usnesením svou nepříslušnost a zároveň zmatečnost předcházejícího řízení; totéž mají učiniti soudy vyšší stolice, jestliže řečená vada teprve zde vyjde najevo. Podle § 4 zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného jsou ustanovení o zkoumání příslušnosti dána v jurisdikční normě. Předpisy §§ 41 a 42 j. n., jež jsou s dalšími §§ 43 až 46 shrnuty pod společnou rubriku: »Zkoumání příslušnosti«, byly tudíž pro obor řízení nesporného zachovány v platnosti. Podle spisů zemřel zůstavitel v R. v Rakousku, v Československé republice neměl ani bydliště, ani pobyt, nezanechal zde žádného jmění ani movitého, ani nemovitého; z osob, jež podaly k jeho pozůstalosti dědické přihlášky, nikdo se nezdržuje v Československé republice; pozůstalostní jmění je prý v Rakousku, Jugoslavii a Brazílii, vzájemná závěť byla napsána v Gornja Radgona v Jugoslavii. Ve spisech se sice uvádí, že zůstavitel má domovské právo v M. O. a že jest československým státním příslušníkem. Nějaký průkaz o jeho československém státním občanství nebyl však dosud podán. Za tohoto stavu věci bylo povinností nižších soudů, aby zahájili z úřední moci šetření o tom, není-li tato pozůstalostní věc odňata tuzemskému soudnictví. Neučinily-li tak, porušily předpisy §§ 41 a 42 j. n., jež podle své povahy jsou rázu donucovacího a jichž zachování nelze se účinně vzdáti. V takovém případě může však podle § 43, odst. 4, zákona č. 100/1931 Sb. z. a n. rozhodnutí opravné stolice býti pro stěžovatele dokonce nepříznivější než usnesení jím napadené. Z toho plyne, že nejvyšší soud může užití předpisů §§ 41 a 42 j. n., třebaže to dovolací stěžovatelé nenavrhli (§ 46, odst. 3, zákona č. 100/1931 Sb. z. a n.). Bylo se proto z úřední moci usnésti, jak se stalo.

Čís. 16025.

Poplatky notáře jako soudního komisaře vymáhá výhradně soudní úředník, ustanovený k vymáhání soudních poplatků, a to exekucí na movité jmění povinného. Chce-li soud vésti exekuci na nemovité jmění, musí se obrátiti na finanční prokuraturu, nemůže však zmocniti notáře, aby sám vedl takovou exekuci.

Ustanovení § 111, odst. 3, jedn. ř. nelze užiti na notáře jako soudního komisaře.

Pozůstalostní soud není oprávněn zmocniti notáře, aby vedl exekuci na nemovité jmění povinného k vydobytí poplatků přiznaných znalcům v pozůstalostním řízení.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, R II 128/37.)

Exekuční soud povolil notáři Dr. Karlu H-ovi na základě platebního příkazu ze dne 26. září 1936, vydaného okresním soudem v T. jako pozůstalostním soudem, jímž byly určeny poplatky vymáhajícího věřitele jako soudního komisaře za projednání pozůstalosti, a na základě usnesení téhož soudu, jímž byl vymáhající věřitel zmocněn vymáhati poplatky přiznané znalcům Robertu S-ovi a Václavu Z-ovi v pozůstalostním řízení, exekuci vnučeným zřízením zástavního práva pro uvedenou pohledávku na nemovitosti dědičky Anny N., zapsané ve vložce č. 270 poz. knihy pro kat. území O. Rekursní soud zamítl exekuční návrh.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Poplatky notáře jako soudního komisaře, určené podle §§ 27 a 28 not. ř. č. 94/1855 ř. z., se vymáhají takovým způsobem jako soudní poplatky (§ 183 not. ř. č. 94/1855 ř. z. a § 30 připojeného k němu sazebníku, a § 180 not. ř. č. 75/1871 ř. z.). Při tom jest postupovati tak, jako při vymáhání komisních útrat soudních úředníků, jak bylo vloženo ve sděleních ministerstva spravedlnosti str. 185 Věstníku z roku 1897 a str. 308 Věstníku z roku 1902, s jichž odůvodněním nejvyšší soud souhlasí. Komisní útraty soudních úředníků vymáhá podle § 29 min. nař. ze dne 3. července 1854, č. 169 ř. z. z úřadu výhradně soudní úředník k tomu ustanovený, a to jen exekucí na předměty movitého jmění. V příčině vymáhání exekucí na nemovité jmění jest ve smyslu řečeného ustanovení postupovati stejně, jako při vymáhání peněžitých pokut. Podle § 3 min. nař. o vymáhání a přeměně uložených peněžitých trestů v civilním řízení ze dne 5. listopadu 1852, č. 227 ř. z. má se soud, chce-li vésti exekuci na nemovité jmění povinného, obrátiti na finanční prokuraturu. Tak jest vykládati i ustanovení §§ 104 a 11 jedn. ř. Ustanovení notáře soudním komisařem neobsahuje ani soukromoprávní příkaz (§ 709 obč. zák.), ani nezakládá námezdní smlouvu (§ 1151 obč. zák.), nýbrž notář jako soudní komisař jest v takovém případě úřední osobou, ustanovenou soudem mocí zákona (srv. i rozhodnutí bývalého říšského soudu ze dne 11. října 1915, č. 481, str. 410 Věstníku min. sprav. z roku 1915). Jeho nárok na poplatky není tedy čistě soukromoprávním nárokem a není tu soukromoprávního poměru ani mezi notářem a soudem. Není proto soud oprávněn zmocniti notáře jako soudního komisaře, aby sám vedl exekuci na nemovité jmění osoby povinné k zaplacení poplatků, nepotkala-li se exekuce z úřadu vedená na movité věci s výsledkem,

neboť zákon výslovně nedává soudu takového oprávnění, a jest proto takové zmocnění, bylo-li dáno, právně neúčinné. Ani ustanovení § 111, odst. 3, jedn. ř. nelze užiti na notáře jako soudního komisaře. Neboť podle něho úředník pověřený vymáháním platů nezahájí exekuci jen tehda, prohlásí-li soukromá osoba oprávněná k platu, že jest ochotna sama vésti exekuci, nebo zřekne-li se jí. Jediné v tom případě jest oprávněná soukromá osoba legitimována vésti sama exekuci ať na movité, ať na nemovité jmění povinného. Notáře jako soudního komisaře nelze však pokládati za soukromou osobu, jak bylo vyloženo ve výnosu min. sprav. str. 185 Věstníku z roku 1897, s jehož odůvodněním i nejvyšší soud souhlasí. Zmocnití notáře, aby vedl exekuci na nemovité jmění povinného k vydobytí poplatků přiznaných znalcům v pozůstalostním řízení, není pozůstalostní soud vůbec oprávněn.

Čís. 16026.

Připojením poškozeného jako soukromého účastníka k trestnímu řízení proti řidiči automobilu se přerušuje lhůta podle § 6, odst. 1, lit. a) autom. zák. jen proti řidiči automobilu a jeho právním nástupcům, nikoliv i proti majiteli automobilu.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, R II 136/37.)

Žalobkyně se na Československém státu jako majiteli státního autobusu a na jeho řidiči domáhala žalobou podanou dne 9. ledna 1935 náhrady škody, kterou utrpěla při srážce státního autobusu s osobním automobilem, k níž došlo dne 10. května 1934. Žalovaný stát namítl promlčení náhradního nároku uplatňovaného podle předpisů zák. č. 162/1908 ř. z., ježto žaloba byla podána po uplynutí šestiměsíční lhůty, stanovené v § 6 řeč. zák. Soud první stolice, vycházející z názoru, že promlčení náhradního nároku, stanovené v § 6 autom. zák., bylo přerušeno s právním účinkem proti oběma žalovaným tím, že se žalobkyně připojila jako soukromá účastnice k trestnímu řízení, zahájenému proti žalovanému řidiči státního autobusu, posuzoval věc podle předpisů §§ 1, 2 a 3, odst. 4, zák. č. 162/1908 ř. z. a uznal žalobní nárok důvodem po právu. *O d v o l a c í s o u d*, zrušiv rozsudek prvního soudu, uložil mu, aby po právní moci zrušovacího usnesení dále jednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v *d ů v o d e c h*: Přerušování promlčení působí, ať se stalo uznáním, nebo jiným v zákoně stanoveným způsobem, pouze vůči těm osobám a jejich právním nástupcům, mezi nimiž nastala událost promlčení přerušující (Klang, Kom. k § 1497, str. 673, Unger, System rak. práva soukr. II. sv., str. 434). V tom směru jest názor v otázce promlčení v literatuře jednotný. Připojení se žalobkyně k trestnímu řízení proti řidiči autobusu nemá tedy právních účinků proti žalovanému státu, takže při posuzování náhradního nároku proti žalovanému státu jest se řídití předpisy občanského zákoníka o náhradě škody, čímž ovšem jest důkazní břemeno přesunuto na ža-